

Soustředění (zaměřenost)

Každé zaměření na něco (více nebo méně) určitého znamená zároveň také odfiltrování všeho toho, co k tomu, nač se zaměřujeme, nenáleží a co by nás v našem soustředění mohlo rušit. To platí jak pro soustředění smyslů (smyslových vjemů), tak pro zaměření myšlenkové. A právě tak, jako můžeme neslyšet něco nepříliš hlasitého, když pozorně nasloucháme třeba důležitého sdělení v rozhlase nebo v televizi, můžeme při myšlenkovém soustředění na určité téma nejen zanedbat něco ze souvislostí, ale docela výrazně ne-myslet leccos (vlastně mnoho) jiného, a to nejen z opomenutí, nýbrž cíleně a záměrně. A nejen můžeme: vpravdě přece přímo musíme, máme-li se opravdu náležitě soustředit. Proto je zřejmé, že zaměření na něco určitého s sebou vždycky přináší jakési opomenutí, zanedbání nebo přímo potlačení (umlčení) leccého jiného. To nelze chápat jen jako jakousi nedostatečnost, jako by ideální bylo myslet (a být soustředěn na) všechno, a to zároveň. Takže nejde jen o to, že když myslíme na něco určitého, nemyslíme na leccos jiného, v krajním případě na nic jiného. Čím určitěji a soustředěněji myslíme něco (či na něco), tím určitěji zároveň „ne-myslíme“ na něco jiného, tím určitěji to jiné „odmýšlíme“, odfiltrováváme, zatlačujeme mimo náš záměr, stranou od našeho zaměření, vlastně se od toho „jiného“ jakoby distancujeme. Specificky ne-myslet je tedy něco jiného než pouze nemyslet.

(Písek, 140723-1.)